

Mitä on psykososiaalinen tuki palliatiivisessa hoidossa?

Tietoa potilaalle ja läheisille

Tämä esite kertoo Keski-Suomen hyvinvointialueen palliatiivisen keskuksen tarjoamasta psykososiaalisesta tuesta palliatiivisessa hoidossa. Kaikissa hoidon vaiheissa tukea on saatavilla myös oman paikkakunnan palveluista (hoitohenkilöstö, sosiaalitoimi, seurakunta jne).

Palliatiivinen eli oireenmukainen hoito on parantumattomasti sairaiden ihmisten ja heidän läheistensä aktiivista, kokonaisvaltaista ja moniammatillista hoitoa.

Esite kannustaa sinua kysymään lisätietoa kaikista niistä asioista, jotka askarruttavat mieltäsi. Lisätietoa:

www.terveyskyla.fi/palliatiivinentalo

Mitä on psykososiaalinen tuki?

Psykososiaalinen tuki tarkoittaa potilaan ja hänen läheistensä psyykkistä, sosiaalista, henkistä ja hengellistä tukemista. Psykososiaalinen tuki on pääasiassa keskusteluapua.

Perheterapeutti

Vakava sairastuminen vaikuttaa monen ihmisen elämään. Perheterapeutti tukee potilaita ja heidän läheisiään elämän loppuvaiheessa, esimerkiksi kun sairaus tai elämäntilanne mietityttää, asioista on vaikea puhua läheisten kesken tai on huoli itsestä, lapsista tai muista läheisistä. Keskustelu

voidaan käydä hoitopaikassa, kotona, puhelimitse tai videovastaanotona. Perheterapeutti voi auttaa tarvittavan tukiverkoston rakentamisessa. Lasten ja nuorten hyvinvoinnin kartoittamiseksi voidaan käyttää esimerkiksi Lapset puheeksi - keskustelua. Perheterapeutin kanssa työskentelyä voidaan tarpeen mukaan jatkaa myös saattohoidon päätyttyä.

Perheterapeutin palvelut ovat asiakkaalle maksuttomia ja käytettävissä koko hyvinvointialueella. Yhteyttä voi ottaa hoitohenkilöstön välityksellä tai suoraan soittamalla (p. 040 487 0524).

Psykiatrinen sairaanhoitaja

Psykiatrinen sairaanhoitaja antaa keskustelutukea palliatiivisessa tai saattohoidossa olevalle potilaalle ja hänen läheisilleen pääasiassa palliatiivisella osastolla (Kyllö). Hän huomioi yksilöllisesti potilaan sekä läheisten psykososiaalisen tuen tarpeen. Psykiatrinen sairaanhoitaja kuuluu saattohoitopotilaan hoidosta vastaavaan moniammatilliseen tiimiin. Hän kartoittaa palliatiivisen potilaan psyykkisen hoidon ja palveluiden tarpeen, on yhteydessä potilaan olemassa olevaan hoitopaikkaan tai tarvittaessa ohjaa jatkohoidon piiriin sekä soittaa tarvittaessa tukipuhelun potilaan läheiselle kuoleman jälkeen. Psykiatrinen sairaanhoitaja tekee yhteistyötä perheterapeutin kanssa. Yhteyttä voi ottaa hoitohenkilökunnan välityksellä.

Sosiaalityöntekijät

Sosiaalityöntekijä

- auttaa tarvittaessa selvittämään asiaan kuuluvat sosiaalietuudet, joita ovat esim. hoitotuki, lääkekatto, matkakatto, maksukatto, vammaispalvelulain mukaiset tuet ja etuudet, omaishoitajuus,

toimeentulotuki, hautaamiseen liittyvät taloudelliset tuet, kuoleman jälkeiset etuudet esim. puolisolle ja lapsille

- avustaa ja neuvoo arjen asioissa osastohoidon aikana, esimerkiksi laskujen maksuun, erilaisiin todistuksiin tai edunvalvontaan liittyvät asiat sekä
- ohjaa ja neuvoo tarvittavissa asioissa, esimerkiksi hautaamiseen liittyvissä järjestelyissä tai yhteistyössä eri viranomaisten kanssa.

Palliativisen keskuksen sosiaalityöntekijä ei tee taloudellisiin etuuksiin liittyviä päätöksiä, mutta avustaa tarvittaessa etuuksien hakemisessa (esim. toimeentulotuki, hautausavustus). Sosiaalityöntekijän tavoittaa hoitohenkilökunnan välityksellä.

Hengellinen tuki

Sairaalasielunhoito tukee potilasta ja hänen läheisiään sairauden ja luopumisen kriiseissä ja terveydenhuollon henkilökuntaa hoitotyön arjessa ja vaativissa hoitotilanteissa. Sairaalapapin palveluita voi käyttää kuka tahansa vakaumukseen katsomatta. Palvelu on ilmaista eikä sairaalapappi tee kirjauksia potilastietojärjestelmään. Luottamuksellisen keskustelutuen lisäksi sairaalapappi voi jakaa ehtoollista ja toimittaa kirkollisia toimituksia (esim. hautaan siunaaminen sairaalan kappelissa). Sairaalapappiin voi ottaa yhteyttä hoitohenkilökunnan välityksellä tai suoraan soittamalla. Päivystävän papin tavoittaa numerosta p. 040 514 1195.

Keski-Suomen syöpäyhdistyksen neuvontahoitajat

Keski-Suomen Syöpäyhdistys tarjoaa psykososiaalista tukea syöpään sairastuneille ja heidän läheisilleen sairauden eri vaiheissa.

- Yhdistyksen neuvontahoitajat (sairaanhoitajia) ovat tavattavissa Jyväskylän toimistolla Kilpisenkatu 5, Hoitokeskuksessa Novassa ja terveyskeskuksissa (Jämsä, Keuruu, Joutsa, Äänekoski, Saarijärvi ja Viitasaari). Lisäksi on mahdollisuus kotikäynteihin. Ajanvaraus puhelimitse ma-to klo 9-15 (p. 014 3330 220). Ajanvaraus hoitokeskukseen tehdään Novan henkilökunnan välityksellä.
- Yhdistys järjestää vertaisryhmätoimintaa ja kursseja kuntoutumisen tueksi sekä kouluttaa ja välittää tukihenkilöitä.

Sairaalavapaaehtoiset

Sairaala Novassa ja palliativisella osastolla (Kyllö) on tehtävään koulutettuja sairaalavapaaehtoisia, jotka voivat olla sairastuneen tai läheisen keskustelutukena tai muuten seurana esimerkiksi lehteä lukien tai kävelykaverina. Vapaaehtoisia on käytettävissä myös mm. Äänekosken, Saarijärven ja Viitasaaren osastoilla sekä asumispalveluyksiköissä. Vapaaehtoiset ovat sitoutuneet vaitiolovelvollisuuteen. Heihin saa yhteyden hoitohenkilöstön kautta.

Keski-Suomen sosiaali- ja kriisipäivystys

Sosiaali- ja kriisipäivystys tarjoaa akuuttia kriisiapua traumaattisissa kriisitilanteissa. Akuutilla traumaattisella kriisillä tarkoitetaan äkillistä ja yllättävää tapahtumaa, johon ei ole voinut varautua. Tällainen voi olla esimerkiksi läheisen kuolema tai vakava oma tai läheisen sairastuminen. Keski-Suomen sosiaali- ja kriisipäivystys järjestää sosiaali- ja kriisipäivystyksen palvelut koko hyvinvointialueelle ympärivuorokauden kaikkina vuoden päivinä. Sosiaali- ja kriisipäivystys järjestää tarvittavat sosiaalipalvelut ja muut tukitoimet

sosiaalisissa hätä- ja kriisitilanteissa sekä akuutin kriisityön traumaattisen kriisin kohdanneille henkilöille. Puhelinnumero: 014 266 0149, www.hyvaks.fi/palvelumme/sosiaali-ja-kriisipaivystys

Kriisikeskus Mobile

Jyväskylän seudun mielenterveysseura ry:n ylläpitämä Kriisikeskus Mobile tarjoaa järjestölähtöistä kriisityötä Keski-Suomen alueella. Toiminta-aika on arkipäivisin ma-to klo 8-20 ja pe klo 8-17. Pop up -chat on auki työtilanteiden salliessa. Chatissa on mahdollista keskustella esimerkiksi huolista tai jos olet kokenut jotakin järkyttävää tai elämässäsi on kriisi. Puhelinnumero: 044 788 8470, www.kriisikeskusmobile.fi

Läheisen kuoltua

Surun kokemus on hyvin yksilöllinen eikä ole mitään yhtä oikeaa tapaa surra. Suru voi sisältää monenlaisia tuntemuksia, kuten kaipausta, epätodellisuuden tuntua, vihaa, tyhjyyttä, kiitollisuutta jne. Usein helpottaa, jos läheisen menetyksestä voi puhua jonkun kanssa. Myös lapsille on tärkeää saada olla mukana saattamassa läheistään, puhua läheisen kuolemasta ja omasta surustaan, vaikkei sanoja olisikaan helppoa löytää.

Tukea suruun on saatavilla esimerkiksi vertaistukiryhmistä, joita eri järjestöt ja seurakunnat järjestävät (Nuoret Lesket ry, Käpy ry, Syöpäyhdistys jne).

Kertaluonteista keskusteluapua tarjoavat myös auttavat puhelimet, joihin voi soittaa nimettömästi ja luottamuksellisesti. Näitä ovat esimerkiksi

- Mieli ry:n Kriisipuhelin, joka päivystää 24 tuntia vuorokaudessa joka päivä (p. 09 2525 0111).

- Kirkon keskusteluapu, joka tarjoaa henkistä ja hengellistä tukea. Palveleva puhelin on avoinna joka päivä klo 18-24 (p. 0400 221 180).

Kuinka voimme auttaa sinua?

Parantumattoman sairauden hyväksyminen, sairauden kanssa eläminen tai kuoleman lähestyminen voivat aiheuttaa monenlaisia huolia tai pelkoja. Moniammatillinen hoitohenkilöstö on sinua varten, kun kaipaat tukea tai haluat puhua asioista. Toivomme, että otat yhteyttä tai tulet keskustelemaan kanssamme mieltäsi painavista asioista.

Palliativisen hoidon psykososiaalinen tuki pähkinänkuoressa:

- Palliativinen eli oireenmukainen hoito on parantumattomasti sairaiden ihmisten ja heidän läheistensä aktiivista, kokonaisvaltaista ja moniammatillista hoitoa.
- Psykososiaalinen tuki tarkoittaa potilaan ja hänen läheistensä psyykkistä, sosiaalista, henkistä ja hengellistä tukemista.
- Psykososiaalinen tuki on pääasiassa keskusteluapua.

Tärkeitä puhelinnumeroita: